

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Magyery Élla*

Cím: *Töreky*

Forrás: *Magyarság*

Bn
(Hely)

1926. 5. 23.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Töreky Géza

Idő

"1926"

Személy

Töreky

— *A Magyarság tudósítójától.* —

A bizonyítási eljárás, vádbeszéd befejeződött s a fontosabb védelmek nyomán a szenzációk villamosizgalma is forrpontról a fagy-pont felé sülyed.

A főszereplők drámai dialógjai után fel-dühörög az ügyvédi statisztéria offenzív defenzívája s az egyszerre nyájas és drákói szigorú *Paulay* bíró, a jegyek és helyek teljhatalmu sztratégája, aki lépten-nyomon bebenézett a *Reinhardt*knak sem kijáró zsufolt *Théâtre Paréi*-kban gyönyörködni, ezentul leg-feljebb „gyenge félházakat“ konstatálhat, amiből a közönségsiker legbiztosabb fokmérői: a női toalettek színfoltjai is egyre jobban hiányoznak.

*

Az utolsó kihallgatási délelőtt, mikor a tizenkettőig se tartó ülés után végigmegyek a visszhangos, kopár folyosókon: szinte rá se ismerek a tiz napja megszokott képre.

Hol van az ügyvédek, újságírók s műkedvelő tárgyalási szakértők valóságos kis pót-szeánszt rögtönző, „jólértesült“, vitatkozó csoportja?... s főleg hol sötétlik a félelmetes rendőrhadsereg, amely a *hága*i két szál németsisakos közlegénnyel szemben itt kivonult és fegyverbe állt, egész vezérkarral és etappal, hogy utasításához hiven a hivatalos

ügybuzgalom teljes súlyával fáradozzék megkeseríteni a hallgatóság életét?...

A *Sóhajok Folyosóján*, már mint a *változások osztályán* most is nagy sürgés-forgás; látszik, hogy ez nem konjunktúra-cikk, mint a frank, hanem szolid, állandó üzem, amiben mindig van forgalom.

Odább, a *Paulay-előszoba* vidékén — amely még tegnap is egy ostromlott várkapuhoz hasonlított, amelytől harcias rendőrlégiók verték vissza az attackokat — halálos csöndesség, bent, *Méhes* bíró békésen tízórazik... a porosüvegű ajtón messzefehérlő papirtábla, a dantei intellemmel: „*Ember, ki ide belépsz, mondj le minden reményről: jegyet a frank-fináléra még Briandnak se adunk!*“

Közvetlen balra a 26-os szám: keskeny, sötétes előszoba; végén szikár barna faajtón rajzszöges névjegy, mely a franktárgyalás bíróságának legérdekesebb egyéniségét: *Töreky Géza dr. kuriai bírót, a büntetőtörvényték másodelnökét jelzi.*

*

„Ha az ember majd két héten át szembenül a frankpör elnökével, ha nap-nap után hallja indulattalan, kissé fanyar és egyszínű beszédhangját, amelyre a legmakacsabb vádlott is valami ösztönös magábaszállással rezonál: ellenállhatatlanul feltör benne az érdeklődés: milyen emberi érzései, egyéni sa-

játságai, passziói lehetnek egy olyan közéleti szereplőnek, akit a publikum csak mint az államhatalom képviselőjét, a bűn és bűnhődés ítélőszót mérlegét ismer?

A mosolygó, fiatal titkár be se akar jeleníteni, annyira biztos benne, hogy a méltóságos ur senkit sem fogad.

— Most ért véget a bírói tanácskozás és készülni kell a következő napra — magyarázza ijedten — végre mégis bekopog s kijövet, már az arcán látom, hogy ezuttal nekem lesz szerencsém kérdéseket intézni a nagy kérdezőhöz.

Barnabatoros, világos hivatali szoba, — nem nagyobb és nem díszesebb, mint akár-melyik jobbra-balra. Az ajtó mellett polcos aktaállvány, — előtte *Töreky Géza* jól ismert vékony alakja, amint egész elmerülve, nekimelegedve hajladozik, rendezget az összekötözgetett iratesomók között.

Egész diskurálásunk alatt a kezében szorongat egy ilyen papírnyalábot, mint egy ön-

kénytelen szimbólumot, ami egész pályáját, életét jellemzi. Akták és iratesomók barrikádjai közt látja, bírálja, dicséri finom, érdekes fejét napról-napra a közönség is, valómások és tagadások ellentmondó káoszában, melynek minden fizikai, pszichikai zegét-zugát, a huszonnégy vádlott minden igen-nemjét annyira ismeri, a valók és valótlanságok Ariadne-fonalát annyira a kezében tartja, hogy a nyomozati-vizsgálati jegyzőkönyvek után, akár személyes kihallgatás nélkül is dönteni tudna.

Az erély, biztonság és öntudat, amellyel a tárgyalóterembe belép, így, szentől-szembe, valami ritka-kellemes közvetlenséggé olvad, különösen mikor régi családi dolgok vetődnek felszínre, amikről a háromlányos család-apa, úgy látszik, legszívesebben beszél.

Memóriája, tájékozottsága, amellyel a legszövevényesebb hivatalos anyagot átfogja, uralja, itt is bámulatraméltó, — de hát én ezuttal jobb szeretnék valami kevésbé agy-erőtető, közelebbi témát...

— „*Nem nyilatkozom!*“... — idézi tréfásan a tárgyalás divatos szállóigéjét, mikor megkockáztatok egy-két frank-keresztkérdést s csupán annyit sikerült kihámoznom, hogy az ítélet és indoklás megszóvegezése céljából a törvényték egy-két napos szünetet fog tartani s *igy döntésre legfeljebb kedd-szerdán kerül a sor.*

*

— *Nem, nem vagyok fáradt!*... — rázza meg élénken a fejét, ... hát ezt látja rajtam?!... méltatlankodik mosolyogva s valóban olyan friss és fiatalos egész mozgása, beszéde, szöke kis nyírott bajusza, mintha nem dolgoznék itt már annyi ideje ebéd után-tól is késő estig...

— Csak bizony az az öt-hatórái alvás, amiben most részem van, kicsit kevés, de nem baj, tárgyalás után kimegyek majd *Pécelre*, ahol egész nap gereblyélek, gyomlállok, gyümölcsfákat oltok, virágot öntözök a kertemben, — nincs ennél pihentetőbb, idegnyugtatóbb kárpótlás minden fáradtságért! Különös szeretettel gondozom kedves madaraimat

is, a cinkének külön téli etetőtelepet is állítottam, ahová vasárnaponként a legnagyobb hóban is, magam szállítom ki az elemőzsiát...

Mialatt az igazi természetbarát lelkesedésével beszél és magyaráz: különösen mosolygó, élénk kékszemű tünnek fel, amik most, a szemüveg szigorú keretje nélkül, mintha nem is ugyanazok volnának, mint fent, az elnöki emelvény magaslatán, honnan a püspökökre, miniszterekre, miniszterelnökre sem tekintettek le kevesebb birói szuverénitással, mint *Gáspár* inasra... de szinte ijedt részvétellel rebbentek a *Rókusban* hirtelen összerogyó herceg felé:

— *Tessék leülni!... Miért nem szól, kérem?... Én mindig szívesen leültetem!...*

*

Bucsuzóul még a karriér egyes részletei iránt szeretnék érdeklődni, amiken át *Töreky Géza* az *egri* alügyészből a pesti *törvényszék* helyettes elnökévé emelkedett.

— *Egerből*, amely közhivatali pályámnak talán legkedvesebb állomása volt, az igazságügyminisztérium büntetőjogi osztályában referenskedtem, több mint tíz évig, honnan a *Táblához*, majd a *Kuriához* kerültem... kapom meg nagynehezen a választ a tanácselnöktől, akinek saját bevallása szerint idáig *egyetlen interjú* büne nyomja a lelkét, s akit minden újságírói, sőt asszonyi ékesszólásommal sem könnyű meggyőzni, hogy a nyilvánosságot mindig érdeklik a személyi adatai egy olyan embernek, aki a díszét és a kritika kereszttüzeiben teljesíti nehéz hivatását a magyar bíró ítélőszékében.

Megyery Ella